

JAK IŚĆ RAZEM Z BOGIEM?

(Księga Liczb)

Dzieje biblijnego Izraela na pustyni

Polskie tłumaczenie nazwy księga Liczb nawiązuje do tytułów starożytnych przekładów. W języku greckim tytuł brzmi „Arithmoi” czyli liczby, w języku łacińskim „Numeri”, co też oznacza liczby. Tytuł księgi Liczb nawiązuje do spisu izraelitów, który został dwukrotnie przeprowadzony przez Mojżesza, a także zawiera inne dane liczbowe. Należy jednak zauważyć, że hebrajski tytuł księgi, który pochodzi, jak i pozostałych części Pięcioksięgu, od pierwszych słów danej księgi, brzmi „Bemidbar”, czyli „na pustyni”. Tytuł ten wyraźnie mówi, że księga liczb nie tylko koncentruje swoją uwagę na spisach znajdujących się w niej danych liczbowych, ale chce przedstawić wydarzenia, jakie miały miejsce podczas pobytu Izraelitów na pustyni. Księga Liczb zawiera teksty pochodzące od różnych autorów, które po powrocie z Babilonii, zostały zebrane i opracowane przez redaktorów pochodzących ze środowiska kapłańskiego. Pierwsza część księgi Liczb, kontynuuje historię z księgi Wyjścia, kiedy to Izrael, po opuszczeniu Egiptu, rozpoczął marsz przez pustynię, zatrzymując się u stóp góry Synaj, by zawrzeć z Bogiem przymierze. Wówczas Bóg przez usta Mojżesza ogłasza Izraelowi Dekalog oraz inne prawa, które pomogą Izraelitom zorganizować życie wspólnotowe. Ta jedna wielka mowa Boga pod Synajem, niczym katecheza, została zawarta w księdze Kapłańskiej. Księga Liczb, kontynuując te wątki, najpierw przedstawia ostatnie dni pobytu u podnóża góry Synaj, a następnie podejmuje temat marszu przez pustynię ku stepom Moabu. Końcowa część księgi Liczb mówi o ostatnim okresie pobytu Izraela na pustyni Synaj. Wędrowka przez tę pustynię zakończyła się zajęciem ziemi na równinach Moabu, po wschodniej stronie Jordanu, naprzeciwko Jerycha. W czasie pustynnego marszu Izraelici tworzą zorganizowaną wspólnotę, której rzeczywistym przewodnikiem i panem jest sam Bóg. Mieszka On w Namiocie pośród swojego ludu. W ten sposób przypomina o swojej obecności. Księga Liczb próbuje odpowiedzieć na pytanie: w jaki sposób należy „iść z Bogiem”, który jest samą świętością, a więc jest absolutnie inny wszystkiego, co Nim nie jest, a jednocześnie jest tak bliski człowiekowi, że zamieszkał pośród swojego ludu. Pierwsza część Księgi Liczb podejmuje tę kwestię, mówiąc o rozmieszczeniu poszczególnych plemion w obozie, wokół centralnego miejsca, które zajmuje Boży Namiot Spotkania (Lb 2). Wspomina także o przekazaniu obowiązków pokoleniu Lewitów odnośnie służby w świętym mieszkaniu Boga oraz sprawowaniu kultu (Lb 3-4). Druga część Księgi Liczb ukazuje, co naprawdę znaczy „iść razem z Bogiem”. Bóg mieszkający pośród Izraelitów jest gotowy nieustannie nieść pomoc swojemu ludowi, a jednocześnie karci wszelkie przejawy buntu i niewierności. Ważnym przykładem, który ilustruje tę sytuację, jest wydarzenie zapisane na kartach Księgi Liczb w rozdziałach 13 – 14. Całe pokolenie Izraelitów, które było świadkiem cudownego Bożego działania podczas wyjścia z Egiptu, nie potrafiło zaufać Bogu, kiedy nadszedł czas wejścia do Kanaanu. Bóg jednak przewidział wszystko.

Konsekwencją niewierności i braku zaufania Bożym obietnicom były długie lata wędrówki przez pustynię, zanim Izraelici weszli do Ziemi Obiecanej. Kara ta miała wymiar pedagogiczny. Izrael potrzebował czasu, aby uświadomić sobie, że realizując Boże obietnice bez Boga, czyli „nie idąc z Bogiem”, doświadczy tylko rozczarowań i dramatów. Naród Wybrany odebrał na pustyni twardą lekcję życia, która ukształtowała jego wiarę i religię. Życie jednak będzie ciągle weryfikowało autentyczność ich zaufania i zawierzenia Bogu.

Boża troska wobec niewierności Izraela

Bóg karze niewierny i nieposłuszny lud, ale okazuje mu też miłosierdzie. Ważną rolę w sytuacjach buntu Izraelitów przeciwko Bogu, którzy podają w wątpliwość możliwość zrealizowania Bożych obietnic, odgrywa osoba Mojżesza. Tylko z Mojżeszem Bóg mówi „twarzą w twarz”, co sprawia, że jest on największym z proroków Izraela. Bunt Izraela przeciwko Mojżeszowi jest traktowany jako bunt przeciwko samemu Bogu, co świadczy o zażyłości Mojżesza z Bogiem. Od momentu wyjścia z Egiptu Mojżesz nie realizował swojej woli, ani własnych ambicji, ale pokornie wypełniał wolę Boga, który postanowił, że wprowadzi swój lud do ziemi Kanaan. Także Księga Liczb przedstawia nam Mojżesza jako pośrednika między Bogiem i ludem. Mojżesz broni Izraelitów przed sądem Bożym, a jego wstawiennictwo odwraca Bożą karę. Mówiąc o buncie Izraelitów, należy podkreślić, że zawsze znalazła się garstka tych, którzy mimo wszystko pozostali wierni Bogu. To oni stawali się zaczynem nowej społeczności, posłusznej Bogu. Ta nowa społeczność będzie miała udział w nieskończonych bogactwach Bożego miłosierdzia i dobroci. Opieka Boga i Jego troska o naród wędrujący przez pustynię jest widoczna w wielu miejscach Księgi Liczb. Wystarczy wspomnieć cudowny pokarm spadający z nieba, nazwany manną, wyprowadzenie dla spragnionego ludu wody ze skały, czy uleczenie śmiertelnie ukąszonych przez jadowite węże. Kiedy Izraelici zbliżali się do równin Moabu, Bóg nie pozwolił przeklinać Izraela pogańskiemu wieszczowi Balaamowi, którego w tym celu sprowadził Balak, król Moabu, ale wręcz przeciwnie, Bóg Izraela nakazał błogosławić Naród Wybrany. Warto zatem iść przez życie z Bogiem, który jako jedyny może wprowadzić każdego do nowej ziemi obiecanej.